

ת"פ 65386/09/19 - מדינת ישראל נגד דניאל בר דרור

בית משפט השלום בראשון לציון
ת"פ 65386-09-19 מדינת ישראל נ' בר דרור

בפני
בעניין: כבוד השופט עמית מיכלס
מדינת ישראל

המאשימה

נגד
דניאל בר דרור

הנאשם

בשם המאשימה: עו"ד נגה מזור שגב

בשם הנאשם: עו"ד נס בן נתן

גזר דין

רקע ועובדות כתב האישום המתוקן

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו, במסגרת הסדר דיוני שכלל את תיקון כתב האישום, ב-20 עבירות של **סחר בסם מסוכן** לפי סעיפים 13א ו-19 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג - 1973 (להלן: הפקודה או פקודת הסמים המסוכנים); **החזקת סם שלא לצריכה עצמית**, לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) רישא לפקודה; **החזקת כלים להכנת סם שלא לצריכה עצמית**, לפי סעיף 10 רישא לפקודה. כחלק מתיקון כתב האישום, נמחק מכתב האישום המקורי אישום מספר 20.

2. על פי החלק הכללי בכתב האישום המתוקן, במהלך השנה שקדמה לחודש ספטמבר 2019 סחר הנאשם בסם מסוכן מסוג קנאביס במספר רב של הזדמנויות. את העסקאות ביצע הנאשם עם מספר רב של קונים אשר יצרו עמו קשר באמצעות הטלפונים הניידים שברשותו, דרך יישומון "טלגראם" ובתכנת וואטסאפ. לאחר שהנאשם תיאר עם הקונים את רכישת הסם, נפגש עמם ברחבי העיר ראשון לציון שם בוצעו העסקאות, כמפורט בפרטי האישום שלהלן.

על פי עובדות האישום הראשון, ביום 15.9.2019 החזיק הנאשם במקומות שונים בביתו סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל כולל של 440.39 גרם נטו, סם מסוכן מסוג חשיש במשקל של 3.9 גרם נטו ומשקל דיגיטלי לשקילת סמים. כן החזיק הנאשם ברכבו 9 שקיות ובהן סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל כולל של 16.7 גרם.

על פי עובדות האישום השני, במהלך השנה שקדמה ליום 8.9.2019, נפגש הנאשם במספר הזדמנויות עם אישה עמוד 1

בשם סיוון, ומכר לה בכל פעם סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל של גרם תמורת 100 ₪.

על פי עובדות האישום השלישי, ביום 11.9.2019 נפגש הנאשם עם אדם בשם צחי, ומכר לו סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל 10.10 גרם תמורת 800 ₪.

על פי עובדות האישום הרביעי, במהלך השנה שקדמה ליום 12.9.2019, נפגש הנאשם במספר רב של הזדמנויות עם אדם בשם אביב, ומכר לו סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל של כ-5 גרם תמורת 400 ₪ בכל פעם.

על פי עובדות האישום החמישי, ביום 12.9.2019 נפגש הנאשם עם אדם בשם יניר, ומכר לו סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל 5 גרם תמורת 400 ₪.

על פי עובדות האישום השישי, במהלך החודשים שקדמו ליום 12.9.2019, במועד שאינו ידוע למאשימה, נפגש הנאשם עם אדם בשם להב ומכר לו סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל של גרם תמורת 100 ₪. בהמשך, ביום 12.9.2019 מכר הנאשם ללהב סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל של 5.10 גרם תמורת 450 ₪.

על פי עובדות האישום השביעי, במהלך ארבעת החודשים שקדמו ליום 16.9.2019, נפגש הנאשם במספר רב של הזדמנויות עם אדם בשם פרדו, ומכר לו בכל פעם סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל של גרם בתמורה לסכום של 100 ₪.

על פי עובדות האישום השמיני, ביום 10.8.2019 נפגש הנאשם עם אדם בשם אורן, וסיפק לו סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל של גרם.

על פי עובדות האישום התשיעי, במהלך שלושת החודשים שקדמו ליום 18.9.2019, נפגש הנאשם בעשרות הזדמנויות עם אדם בשם מתן ומכר לו בכל פעם סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל של גרם, תמורת 100 ₪.

ביום 21.8.2019 נפגש הנאשם עם מתן ומכר לו סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל 2 גרם תמורת 180 ₪.

על פי עובדות האישום העשירי, במהלך שלושת החודשים שקדמו ליום 18.9.2019, נפגש הנאשם בעשרות הזדמנויות עם אדם בשם עידו, ומכר לו בכל פעם סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל של גרם תמורת 100 ₪.

על פי עובדות האישום האחד עשר, במהלך חצי השנה שקדמה ליום 18.9.2019, נפגש הנאשם בעשרות הזדמנויות עם אדם בשם אוריה, ומכר לו בכל פעם סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל של גרם תמורת 100 ₪.

על פי עובדות האישום השנים עשר, ביום 10.9.2019 נפגש הנאשם עם אדם בשם ישי, ומכר לו סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל גרם תמורת 100 ₪.

על פי עובדות האישום השלושה עשר, במהלך שלושת החודשים שקדמו ליום 18.9.2019, נפגש הנאשם במספר הזדמנויות עם אדם בשם עומר, ומכר לו בכל פעם סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל של גרם תמורת 100 ₪.

על פי עובדות האישום הארבעה עשר, ביום 6.8.2019 וביום 11.8.2019, נפגש הנאשם עם אדם נוסף בשם עומר, ומכר לו בכל פעם סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל של גרם תמורת 100 ₪.

על פי עובדות האישום החמישה עשר, ביום 13.9.2019 נפגש הנאשם עם אדם שלישי בשם עומר, ומכר לו סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל של גרם תמורת 80 ₪.

על פי עובדות האישום הששה עשר, ביום 22.5.2019 נפגש הנאשם עם נשים בשם ג'ני ושירלי, ומכר להן סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל של גרם תמורת 80 ₪.

על פי עובדות האישום השבעה עשר, ביום 8.9.2019 נפגש הנאשם עם אדם בשם יבגני, ומכר לו סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל של 5.20 גרם, תמורת סכום שאינו ידוע למאשימה.

על פי עובדות האישום השמונה עשר, בשני מועדים שונים בחודש יולי 2019, נפגש הנאשם עם אדם בשם אופק, ומכר לו בכל פעם סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל של גרם תמורת 100 ₪.

על פי עובדות האישום התשעה עשר, במהלך חצי השנה שקדמה ליום 19.9.2019, נפגש הנאשם בעשרות הזדמנויות עם אדם בשם דוד, ומכר לו בכל פעם סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל של גרם, תמורת 80 ₪.

על פי עובדות האישום העשרים ואחד, ביום 23.7.2019 נפגש הנאשם עם אישה בשם דניאל, ומכר לה סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל של גרם תמורת 100 ₪.

על פי עובדות האישום העשרים ושניים, ביום 6.9.2019 נפגש הנאשם עם אישה בשם בר, ומכר לה סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל של 2 גרם תמורת 180 ₪.

3. בסך הכול מכר הנאשם במשך כשנה סם מסוכן מסוג קנאביס בעשרות עסקאות ל-21 קונים שונים (2 מהם רכשו את הסם במשותף), על פי רוב במשקלים של 5-1 גרם ובאחת הפעמים במשקל של כ-10 גרם. לשלושה עשר מהקונים מכר הנאשם את הסם פעם אחת או פעמיים, לשניים מהקונים מכר "במספר הזדמנויות", לשניים נוספים מכר "מספר רב של פעמים" ולארבעה מהם מכר את הסם ב"עשרות הזדמנויות".

4. הצדדים הציגו הסדר דיוני לפיו יופנה הנאשם לשירות המבחן, זאת מבלי שהסכימו על העונש שייגזר עליו בסוף ההליך. כן הוסכם שהמוצגים שנתפסו יחולטו, למעט האייפד של הנאשם.

ראיות לעונש, תמצית טיעוני הצדדים לעונש ודבר הנאשם

5. מטעם הנאשם העידה אמו, הגב' אורלי בר דרור. לדבריה, הנאשם מגיע ממשפחה נורמטיבית, אשר התקשתה לקבל את דבר מעורבותו בפלילים. האם הטעימה את ההשלכות הקשות שהיו להליך הפלילי על מצבה הבריאותי, שכללו לדבריה ירידה משמעותית במשקל עד הגעה לתת משקל. האם הפנתה לכך שבנה השתקם ועבר כברת דרך משמעותית בתחום האישי והמקצועי, תוך שהביעה תקווה שהוא לא יישלח לריצוי עונש מאסר מאחורי סורג ובריח למענה ולמען המשפחה כולה.

6. מטעם המאשימה הוגש גיליון הרישום הפליל של הנאשם (ת/1).

מטעם הנאשם הוגשה אסופה של מסמכים רפואיים, חוות דעת רפואית ממומחה לכירורגיה אורטופדית, ואישורים ממרכזים רפואיים שונים (נ/1). מהמסמכים השונים עולה שהנאשם עבר בשנת 2014 תאונת דרכים שגרמה לו לכאבי גב תחתון אך בהמשך שב לתפקוד מלא (ראו חוות דעת המומחה לכירורגיה אורטופדית). עוד עולה שסמוך למועד ביצוע העבירות אובחן הנאשם עם מחלה שמקורה בעבודה פיזית מאומצת בה עבד בין השנים 2017-2018, שגרמה לבלטי דיסק בגבו. כתוצאה מהמחלה סובל הנאשם מכאבי גב עזים והוא מטופל בקנאביס רפואי ובמשככי כאבים חזקים. הוגש רישיון לשימוש בקנאביס רפואי (נ/2) ורשימת תרופות אותן צורך הנאשם, לרבות לצורך טיפול בחרדות (נ/3). כן הוגשו אישורים המעידים על כך שהנאשם נרשם ללימודי מנהל עסקים באוניברסיטה, תלושי משכורת מהעת האחרונה ותעודה על סיום קורס ביזמות עסקית (סומנו במאוחד נ/4).

7. ב"כ המאשימה עמדה בטעוניה על נסיבות ביצוע העבירות הרבות, חומרתן, הערכים המוגנים בהם פגע הנאשם ומדיניות הענישה הנוגת. בין יתר הנסיבות הטעימה התובעת את תדירות העבירות, מספרם הרב של הקונים והשימוש ביישומון הטלגרס, המקשה על האכיפה בעבירות אלו. כן הדגישה את הצורך להילחם בתופעת הפצת הסמים המסוכנים, תוך העדפת שיקולי הגמול וההרתעה על פני שיקולי השיקום.

התובעת עתרה לקבוע מתחמים עונשיים שונים. מתחם ענישה הנע בין 6 ל-12 חודשי מאסר בפועל עבור מעשי הנאשם באישום הראשון העוסק בהחזקת הסמים. אשר לעבירות הסחר בסמים, ביקשה לאבחן ביניהם ולקבוע שלושה מתחמי ענישה בהתאם למספר העסקאות. בקטגוריה הראשונה - אישומים בהם נעשו עד שתי עסקאות סמים - מתחם ענישה הנע בין 6 ל-12 חודשי מאסר בפועל לכל אישום. בקטגוריה השנייה - אישומים בהם סחר הנאשם בסם ב"מספר הזדמנויות" ועד "מספר רב של הזדמנויות" - מתחם ענישה הנע בין 6 ל-14 חודשי מאסר בפועל לכל אישום. בקטגוריה השלישית - אישומים בהם סחר הנאשם בסם ב"עשרות הזדמנויות" - מתחם ענישה הנע בין 12 ל-24 חודשי מאסר בפועל לכל אישום.

אשר לעונש בתוך המתחם העונשי, בהסתמך על תסקיר שירות המבחן, עברו הפלילי של הנאשם והודאתו, עתרה להשית על הנאשם עונש מאסר בפועל ממושך שיהווה שקלול של עונשי המאסר שייקבעו באמצע כל אחד ממתחמי הענישה להם עתרה, זאת לצד קנס כספי "הולם", פסילת רישיון נהיגה, לרבות פסילה על תנאי. עוד ביקשה להכריז על הנאשם סוחר סמים ולחלט את המוצגים שנתפסו.

8. מנגד, ביקש ב"כ הנאשם לסטות ממתחם הענישה ההולם, הגם שלא הציע מתחם הולם מטעמו, ולהסתפק בעונש מאסר של 9 חודשים לריצוי בדרך של עבודות שירות, לצד עונשים נלווים. ב"כ הנאשם הפנה להליך השיקומי שעבר הנאשם לאורך שנה, להישגיו המקצועיים והאישיים ולנסיבותיו האישיות והרפואיות, המתוארות בהרחבה בתסקיר. עוד הפנה להערכת שירות המבחן, לפיה ככל שיוטל על הנאשם לרצות עונש מאסר בפועל, יוביל הדבר לרגרסיה במצבו ולהורדת הישגיו לטמיון. לדבריו, בהטלת עונש מאסר בפועל יהיה משום העברת מסר שגוי לפיו אין הערכה להליך השיקום שעבר. עוד ביקש ב"כ הנאשם להימנע משלילה בפועל של רישיון הנהיגה של הנאשם על מנת שלא לפגוע ביכולתו להתפרנס.

9. הנאשם ניצל את זכות המילה האחרונה והודה לשירות המבחן על ההזדמנות שניתנה לו לשקם את עצמו.

הנאשם הדגיש את "ההפיכה" שעבר מאז שהחל בהליך השיקום ואת הישגיו המקצועיים. הוא הביע תקווה שלא יחזור לבית הסוהר, שם סבל מחרדות וקשיים, ושיתאפשר לו להמשיך בחייו, להתקדם בעבודתו ולצאת ללימודים, כשבידיו הכלים שרכש במהלך הטיפול.

קביעת מתחם העונש ההולם

10. קביעת מתחם העונש ההולם לאירוע הפלילי נעשית בהתאם לעיקרון המנחה בענישה, היינו, קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמתו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. לשם קביעת מתחם הענישה ההולם, בהתאם לעיקרון ההלימה, יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

הגדרת המעשים כאירוע עברייני אחד

11. בטרם ייקבע מתחם הענישה, הואיל וכתב האישום אוהז 20 אישומי סחר בסמים (מתוכם אישום אחד של אספקת סם), כאשר לעתים מתאר האישום עשרות עסקאות שבוצעו לאורך תקופה עם אותו קונה, יש לקבוע אם אישומים אלו מהווים **אירוע עברייני אחד או שמא 20 אירועים שונים** המצדיקים קביעת מתחם ענישה נפרד לכל אישום.

12. בע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.2014) (להלן: עניין ג'אבר) נקבע בדעת הרוב כי עבירות שיש ביניהן "קשר ענייני הדוק" ואשר ניתן להשקיף עליהן כמסכת עבריינית אחת ייחשבו לאירוע אחד. על כך הוסיף השופט ע' פוגלמן כי להשקפתו "ההתיבה 'אירוע אחד' רחבה דיה כדי לכלול גם פעולות עברייניות שבוצעו על פני רצף זמן; כללו מעשים שונים; ביחס לקורבנות שונים; ובמקומות שונים. הכל - כל עוד הם מהווים מסכת עבריינית אחת" (פסקה 2 לחוות דעתו). בע"פ 5643/14 אחמד עיסא נ' מדינת ישראל (23.6.2015) (להלן: עניין עיסא) קבע השופט צ' זילברטל:

"אף לגישתי, דומה כי ראוי לאפשר פרשנות רחבה דיה להגדרת המונח 'אירוע אחד' אשר תשאיר מתחם להפעלת שיקול דעתו של בית המשפט, וזאת הן בשל שיקולי יעילות עבודתו של בית המשפט והן לשם הגשמת תכליתו של תיקון 113 לחוק. בהקשר זה ייאמר, כי קביעת מספר מתחמי עונש שלא לצורך עלולה במקרים מסוימים להביא להעלאת רף הענישה באופן שאינו ראוי, על-ידי פריטה לפרוטות של הרכיבים העונשיים בעניינו של הנאשם ויצירת תחושה לא נוחה של 'התחשבות' עמו, העצמה של חומרת מעשיו מעבר למתחייב וחריצת דינו בדרך מלאכותית. שנים טרם הבניית שיקול הדעת בענישה, באה לידי ביטוי בפסיקת בית משפט זה גישה דומה, כאשר נפסק שכאשר מדובר בסדרת עבירות מאותו הסוג שבנסיבותיהן הן דומות זו לזו יש מקום להטיל עונש כולל בגין מכלול העבירות, שכן 'קביעת עונש נפרד עבור כל אחת מהן נראית במקרה כזה כמלאכותית' (השופט י' כהן בע"פ 212/79 פלוני נ' מדינת ישראל פ"ד לד(2) 421, 432-433 (1979))."

כתמיכה לעמדה זו הובאו בפסק הדין בעניין עיסא מובאות נוספות, שהגם שנכתבו בהקשרים מעט שונים, דומה שיפים לענייננו גם לאחר כניסתו לתוקף של תיקון 113 [ראו למשל דברי השופט (כתוארה אז) ד' ביניש ברע"פ

5798/00 ריזי נ' מדינת ישראל (12.2.2001).

עוד הובאו בעניין עיסא דברי השופט (כתוארו אז) א' ברק בע"פ 212/79 פלוני נ' מדינת ישראל (20.12.1979), שדומה שמתארים בצורה הטובה ביותר את הקושי הטמון בפיצול אישומים:

"נראה לי כי בסדרת עבירות מאותו סוג, ובנסיבות דומות, הדרך הראויה היא להשקיף על רצף האירועים כעל מכלול אחד, ולהשית את העונש בהתאם לכך. אם נורה לשופט לנ ג דרך של פיצול האירועים וקביעת עונשים נפרדים - מהם חופפים ומהם מצטברים - נורה לו לנ ג דרך לא טבעית, שתוצאתה לא תהיה גיבוש המכלול בעזרת הפרטים, אלא קביעה ראשונית של המכלול וגזירה מלאכותית של הפרטים ממנו."

13. ונחזור למקרה שבפנינו. דומה שהשימוש בכתב האישום בביטויים "מספר הזדמנויות", "מספר רב של הזדמנויות" ו- "עשרות הזדמנויות", מבלי לנקוב במספר המכירות המדויק, ממחיש בצורה הטובה ביותר את העמימות המקשה על קביעת מתחמי ענישה נפרדים לכל אישום בנפרד. ובמה דברים אמורים? הביטוי "מספר רב של הזדמנויות" יכול להתייחס, למשל, ל- 17 מקרים, בעוד שהמונח "עשרות הזדמנויות" יכול להתייחס ל- 20 הזדמנויות בלבד. ברי, כי בדוגמא שהבאנו, ראוי לקבוע מתחם עונשי זהה, בהינתן ששני המקרים הם במדרג חומרה זהה. לפיכך, דומה שכל ניסיון לקבוע מתחמי ענישה שונים יחטא לאמת העובדתית ויהיה מלאכותי. הנה כי כן, במקרה שלפנינו חוסר הבהירות אשר למספר העסקאות המדויק, הגם שברורה הכוונה לייחס לנאשם מספר רב של עסקאות בסך הכול, מצדיק קביעת מתחם ענישה אחד כולל, אשר ייקח בחשבון את כלל הנסיבות ואת ריבוי מקרי הסחר.

14. נוסף על כך, עבירות הסחר בוצעו כולן על אותו הרקע ומתוך אותו מניע, בנסיבות דומות ובאותה שיטה, באמצעות יישומן הטלגרפי, בסמיכות זמנים (הגם שלאורך שנה), תוך שהנאשם היה מבצע יחיד ופעל ללא שותפים. לפיכך, ניתן לראות את מעשי הסחר כאירוע אחד מרובה פרטים. מעבר לכך, חלוקת האירועים לחלקים קטנים רבים, עלולה למזער את חומרת המעשים בכללותם, ולנתק רעיונית את הקשר ביניהם.

15. בנקודה זו אני מוצא לשוב ולהבהיר, כפי שציינתי לא אחת בעבר, כי לקביעה אם מדובר באירוע אחד כולל או מספר אירועים, נפקות מעשית מועטה בלבד ולמעשה אין בה כדי לשנות מהתוצאה העונשית. הטעם לכך הוא שממילא כאשר מעשי הנאשם בשני אישומים או יותר מהווים אירוע עברייני אחד, עדיין יש מקום להתחשב לצורך קביעת המתחם העונשי במספר המעשים העברייניים המרכיבים את אותו "אירוע", שהרי כבר נקבע ש"לעיתים, העובדה שהאירוע כולל כמה מעשים יכולה לשוות לו מידה נוספת של חומרה" (עניין ג'אבר; ע"פ 2454/18 שיינברג נ' מדינת ישראל (2.12.2018) פסקה 20 לפסק דינו של השופט ע' פוגלמן).

16. על כל אלו יש להוסיף, שבין אם המעשים מהווים 'אירוע אחד' ובין אם הם מהווים 'כמה אירועים', ממילא רשאי היה בית המשפט בסופו של יום לקבוע עונש כולל אחד לכל העבירות, באופן שיבטא את חומרת מעשיו [השופט י' דנציגר בע"פ 4316/13 מדינת ישראל נ' חג'אמה, פסקה 22 (30.10.2014)]. לגישה הפוכה בעבירות של סחר בסמים ראו רע"פ 4687/15 פלג נ' מדינת ישראל (13.8.2015) (להלן: עניין פלג).

17. לסיכום הדיון בסוגיה זו, אני קובע שכלל אישומי הסחר בענייננו ייחשבו כאירוע אחד מרובה פרטים, ובהתאם ייקבע מתחם עונשי אחד לכולם, תוך התחשבות במספר העסקאות, בסוג הסם, במספר הקונים, בטיב הקונים (בגירים או קטינים) ובאורך התקופה בה בוצעו העסקאות.

הערכים החברתיים שנפגעו, מידת הפגיעה בהם ונסיבות ביצוע העבירות

18. במעשיו פגע הנאשם בערך המוגן שעניינו הגנה על שלום הציבור ובריאותו מנזקי השימוש בסמים מסוכנים ומהשפעתם הממכרת וההרסנית. לא אחת עמד בית המשפט העליון על החומרה הרבה הטמונה בעבירות סמים ועל היד הקשה בה יש לנהוג עם סוחרי הסמים [ראו למשל: ע"פ 972/11 מדינת ישראל נ' יונה; ע"פ 2000/06 מדינת ישראל נגד ויצמן, פסקה 5 (20.7.2006); ע"פ 6747/11 מדינת ישראל נ' אבו רקייק (3.1.2013)].

יפים לענייננו אף דברי כב' השופט י' עמית בע"פ 2596/18 כפיר זנזורי נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (12.8.2018), המתייחסים הן לעבירות גידול הסמים והן לעבירות סחר בסמים המתבצעות באמצעות יישומון ה'טלגרס':

"ריבוי המקרים המובאים לפנינו בעת האחרונה - של גידול, ייצור והפקת קנבוס לשם הפצה ומכירה, כמו גם הפצה ומכירה של קנבוס תוך שימוש באפליקציית ה'טלגרס', מעוררים את התחושה, הגם שאינה מגובה בסטטיסטיקה או במחקר אמפירי, כי המדיניות שבאה לידי ביטוי בחוק הסמים המסוכנים (עבירת קנס מיוחדת - הוראת שעה), התשע"ח-2018 (שתחולתו ביום 1.4.2019) - זלגה שלא בטובתה למחוזות אחרים. צרכנים ומשתמשים ואנשים נורמטיביים, שבעבר לא היו נכונים ליטול על עצמם סיכון להסתבך בעולם הפלילי, נכונים כיום לילך צעד נוסף ולהפוך למגדלים ולסוחרים בסם. זאת, מתוך תפיסה שגויה כי מדובר ב'סמים קלים', ובהינתן הטכנולוגיה המאפשרת מכירה והפצה קלה ו'סטרילית' של סמים. ברם, סחר בסמים הוא סחר בסמים. ידע כל מי שמהרהר בדרכים לעשיית כסף קל, כי מדיניות הענישה לא השתנתה ובית המשפט רואה בחומרה עבירות של סחר והפצה של סמים מסוכנים, גם סמים 'קלים', תוך הטלת ענישה משמעותית ומרתיעה. צרכנים ומשתמשים - ראו הוזהרתם."

19. ביחס לעבירות של החזקת סמים שלא לצריכה עצמית והחזקת כלים להכנת סם - נתתי דעתי לכמות הלא מבוטלת של הסמים אותם החזיק הנאשם - למעלה מ-450 גר' קנאביס וכ-4 גר' חשיש, ולעובדה שהחזיק בשקיות ובמשקל אלקטרוני, המלמדים על כוונתו להפיץ את הסמים.

אשר לנסיבות ביצוע עבירות הסחר בסמים - לאורך כשנה סחר הנאשם בסם מסוכן מסוג קנאביס בעשרות רבות של הזדמנויות במצטבר. בעניין זה איני מקבל את עמדת ההגנה לפיה המונח "עשרות הזדמנויות", יכול להתייחס גם ל-11 הזדמנויות. המונח "עשרות" משמעו לכל הפחות שתי עשרות, כך שסיכום מספר מקרי הסחר שבכתב האישום מגיע לכדי למעלה מ-100 הזדמנויות. ואולם גם מבלי להכריע במחלוקת שבין הצדדים בעניין זה, הרי שגם לשיטת הסנגור, במצטבר עדיין מדובר בסחר בכמה עשרות של מכירות. ריבוי העסקאות ותדירות ביצוען מעידים על נגישותו של הנאשם לסמים וכן על תכנון והיערכות מוקדמת לאספקת הסמים במהירות. מספרם הרב יחסית של הקונים (21) וכן ביצוע העבירות תוך שימוש ביישומון הטלגרם, המהווה פלטפורמה לסוחרי סמים להעביר מסרים לקהל לקוחות רחב תוך סיכון נמוך להיתפס, מהווים אף הם שיקול לחומרה.

לצד זאת נתתי דעתי גם לסוג הסם ולכמות הסם הקטנה שנמכרה בכל עסקה (במרבית העסקאות נמכר גרם אחד בלבד של קנאביס, ביתר העסקאות נמכרו, על פי רוב, כ-5 גרם של הסם, ובעסקה אחת בלבד נמכרו כ-10 גרם של הסם).

20. לטענת המאשימה סחר הנאשם בסם המסוכן מתוך מניע של בצע כסף, בעוד שמתסקיר שירות המבחן עולה שהרקע לביצוע העבירות לא היה למטרת רווח אלא לצורך מימון קנאביס לצריכתו העצמית של הנאשם, בעקבות מצבו הרפואי ועקב הדרדרות במצבו הכלכלי לאחר שנאלץ להפסיק לעבוד. יוער כי בעת ביצוע העבירות טרם החזיק הנאשם ברישיון לצריכת קנאביס רפואי, אולם סמוך לפני מעצרו קיבל רישיון זה.

בשקלול הנסיבות השונות, סבורני כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים בענייננו, היא בינונית-גבוהה.

בחינת מדיניות הענישה הנוהגת

21. ב"כ הצדדים הפנו לפסיקה התומכת, לשיטתם, בעתירותיהם העונשיות. התביעה הפנתה לפסיקה העוסקת בסחר בקנאביס בעשרות הזדמנויות ואשר ניתן ללמוד ממנה על המתחם ההולם בענייננו בעוד שהנאשם הפנה למקרים בהם נקבעו עונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, החורגים ממתחם הענישה ההולם וביקש ללמוד מהם גזירה שווה לענייננו. תחילה אתייחס לפסיקה מטעם הצדדים ובהמשך אפנה לפסיקה רלוונטית נוספת.

פסקי דין שהוגשו מטעם המאשימה:

א. בעפ"ג (מרכז) 24112-09-17 טוט נ' מדינת ישראל (10.12.2017), אושר עונש של 21 חודשי מאסר בפועל שהושת על נאשם בן 19, אשר הורשע בביצוע 27 עבירות של סחר בסם מסוכן מסוג קנאביס, אותו מכר במשך כשבעה חודשים בכמויות קטנות. שירות המבחן התרשם מסיכון להישנות ביצוע העבירות בעתיד, והמליץ על ענישה קונקרטיה שתשקף לנאשם את הצורך בטיפול.

ב. בעפ"ג (מרכז) 8209-08-19 מדינת ישראל נ' פסו (9.12.2019) (להלן: עניין פסו), החמיר בית המשפט המחוזי בעונשו של נאשם אשר הורשע בביצוע 53 עסקאות בסם מסוכן מסוג קנאביס אותן ביצע במשך 3 חודשים עם 29 קונים, תוך הסתייעות בנהג מונית להעברת הסמים והכסף. בפסק הדין אושר המתחם העונשי אותו קבעתי עבור מכירה בודדת של סם מסוג קנאביס בכמות קטנה (הנע בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודת שירות ועד 10 חודשי מאסר בפועל). לצד זאת, נקבע כי מתחם כולל הנע בין 12 ל-36 חודשי מאסר אינו יכול לעמוד. באותו מקרה הועמד עונשו של הנאשם על 28 חודשי מאסר, מבלי למצות את הדין עם הנאשם. פסק הדין אושר על ידי בית המשפט העליון ברע"פ 895/19 פסו נ' מדינת ישראל (5.1.2020).

ג. בעפ"ג (מרכז) 22731-03-20 ביטון נ' מדינת ישראל (3.2.2020), הורשעו שני נאשמים בעבירה משותפת שעניינה מכירת קנאביס במשקל של 4.8 גרם לשוטר סמוי וביצוע 7 מכירות נוספות (כל אחד) של קנאביס, על פי רוב בכמות קטנה, בקשר לקונים שונים על פני חודשיים. נוסף על כן, הורשעו הנאשמים בהחזקת סמים בכמות לא גדולה ובנהיגה תחת השפעת סם (נאשם 2 בלבד). בית המשפט המחוזי העמיד את עונשו של

נאשם 2 על 12 חודשי מאסר. ערעורו של נאשם 1, עליו הושת עונש של 15 חודשי מאסר, נמחק בהסכמה.

ד. בעפ"ג (מרכז) 13872-04-20 מדינת ישראל נ' זוהר (21.7.2020) (להלן: עניין זוהר), החמיר בית המשפט המחוזי בעונשו של נאשם בעל עבר פלילי שעבר הליך שיקומי משמעותי והעמידו על 18 חודשי מאסר בפועל חלף 9 חודשי מאסר בעבודות שירות. באותו מקרה הורשע הנאשם במכירת קנאביס ב-63 הזדמנויות ל-49 אנשים, מתוכם אחד קטין.

ה. בת"פ (ראשל"צ) 63584-03-18 מדינת ישראל נ' קרדי (11.2.2020) הורשע נאשם בסחר בקנאביס ב-15 הזדמנויות ל-5 קונים בכמויות בלתי ידועות וכן בהחזקת סם שלא לצריכה עצמית והפרעה לשוטר במילוי תפקידו. הושתו על הנאשם 15 חודשי מאסר בפועל לאחר שלא שיתף פעולה עם שירות המבחן (ערעור הנאשם תלוי ועומד בבית המשפט המחוזי).

פסקי דין שהוגשו מטעם ההגנה:

ו. בעפ"ג (מרכז) 48325-02-18 מדינת ישראל נ' רבוכין (13.5.2018) (להלן: עניין רבוכין), הורשע הנאשם במכירת סם מסוכן מסוג קנאביס ב-73 הזדמנויות שונות ל-28 לקוחות שונים, על פני תקופה של למעלה משנה. על הנאשם הושת עונש של 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות כעונש עיקרי, זאת לאחר שעבר הליך שיקום ממושך וקשה לאורך 20 חודשים בקהילה סגורה ובהמשך בהוסטל. בערכאה הדיונית נקבע מתחם עונשי הנע בין 18 ל-40 חודשי מאסר.

ז. בת"פ (מרכז) 11608-07-16 מדינת ישראל נ' היימפלד (6.1.2019) (להלן: עניין היימפלד), סייע הנאשם לייבא סם מסוכן מסוג MDMA בכמות גדולה. על הנאשם הושת עונש של 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות כעונש עיקרי, זאת לאחר שעבר הליך שיקומי במשך למעלה משנתיים ביחידה להתמכרויות שם נגמל מסמים והפך בעצמו לחונך לצעירים בסיכון.

ח. בת"פ (ראשל"צ) 20022-04-18 מדינת ישראל נ' וינקובסקי (9.9.2020) (להלן: עניין וינקובסקי), הורשע הנאשם בסחר בסם מסוכן מסוג קנאביס בכמה עשרות בודדות של הזדמנויות אותן ביצע עם 4 קונים שונים במשך כ-4 חודשים. לאחר שנקבע מתחם עונשי הנע בין 9 חודשי מאסר שיכול ויבוצעו בעבודות שירות ועד ל-12 חודשי מאסר בפועל, מצאתי לגזור על הנאשם עונש של 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, לאחר שקבעתי שעבר תהליך שיקומי רב פנים שנמשך למעלה משנתיים וחצי. במאמר מוסגר אציין שגזר הדין אינו חלוט.

על המתחם העונשי ההולם ניתן ללמוד אף מפסקי הדין הבאים, אשר ברובם מתוארות נסיבות קלות מהמקרה שלפנינו:

ט. ברע"פ 5698/17 ליפצר נ' מדינת ישראל (4.9.2017), אושר עונש של 30 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית שנגזרו על נאשם שהורשע, לאחר ניהול הליך הוכחות, בביצוע 15 עבירות של סחר בסם

מסוכן מסוג קנאביס, החזקת סמים שלא לצריכה עצמית ואספקת סמים.

י. בעניין פלג אושר פסק דינו של בית המשפט המחוזי שמצא להקל בעונשו של הנאשם באופן שנגזר עליו לרצות 18 חודשי מאסר בפועל בנסיבות בהן סחר בקנאביס בכמויות קטנות כ- 15 עד 20 פעמים. הנאשם נעדר עבר פלילי ונסיבות חייו קשות.

יא. בעפ"ג (מרכז) 56241-03-19 בואהרון נ' מדינת ישראל (19.6.2019), אושר עונש של 17 חודשי מאסר בפועל שהוטל על נאשם שהורשע בביצוע 20 עבירות של סחר בסם מסוכן מסוג קנאביס, אותן ביצע במשך תקופה של כ-4 חודשים וחצי, עם 17 אנשים שונים ב-32 מקרים, תמורת 100 ₪ בכל פעם, ובמקרים מסוימים תמורת 1,000-1,500 ₪. נוסף על כך הורשע הנאשם בעבירה של החזקת סם מסוכן מסוג קנאביס במשקלים קטנים. הנאשם נעדר עבר פלילי, ושירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית לגביו בשל היעדר שיתוף פעולה ושימוש בסמים.

יב. בעפ"ג (מרכז) 34559-06-18 גיני נ' מדינת ישראל (לא פורסם) אושר, בהסכמת הנאשם, עונש של 18 חודשי מאסר בפועל שנגזרו עליו. באותו מקרה היה מדובר בנאשם צעיר ללא עבר פלילי, אשר במשך 9 חודשים סיפק סמים ל-8 רוכשים ב-32 עסקאות וסירב להמשיך בהליך הטיפול בו החל.

יג. בעפ"ג (מרכז) 3963-03-17 נהרי נ' מדינת ישראל (19.7.2017), אושר עונש מאסר בן 20 חודשים שהוטל על נאשם בעקבות הרשעתו בכ-38 עסקאות של סחר בסם מסוכן מסוג חשיש וגראס, אותן ביצע עם 7 לקוחות, זאת לאחר שאושר מתחם כולל הנע בין 16 ל-36 חודשי מאסר בפועל.

יד. בת"פ (פ"ת) 32156-02-19 מדינת ישראל נ' סיומין (27.11.2019), הורשע הנאשם בריבוי עבירות של סחר בסם מסוכן מסוג קנאביס לצד החזקת סם מאותו סוג בכמות קטנה ובהחזקת כלים להכנת סם, בנסיבות הדומות לענייננו. את הסם מכר הנאשם ל-21 קונים שונים בכ-100 הזדמנויות במשך כשנה, בכל פעם בכמויות קטנות, בין היתר באמצעות יישומון הטלגרם, ובאחת הפעמים מכר 2 טבליות של LSD. באותו מקרה נקבע מתחם ענישה כולל הנע בין 18 ל-36 חודשי מאסר, ועל הנאשם נגזר עונש של 21 חודשי מאסר.

22. לאור האמור לעיל, בהינתן כלל נסיבות ביצוע העבירות, כפי שצוינו לעיל, מדיניות הענישה הנוהגת והתחשבות בנתונים המשתנים (מספר עסקאות, מספר קונים, כמות וסוג הסם, תקופת המכירות), מצאתי שמתחם הענישה ההולם במקרה שלפנינו לעבירות הסחר נע בין 24 ל-40 חודשי מאסר בפועל. ככל שהדבר נוגע לעבירת החזקת הסם שלא לצריכה עצמית והחזקת כלים בנסיבות המקרה שלפנינו, ינוע המתחם בין מאסר על תנאי וקנס לבין מספר חודשי מאסר בפועל.

קביעת עונשו של הנאשם - נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות

23. השאלה המרכזית הטעונה הכרעה במקרה זה היא אם נסיבותיו האישיות של הנאשם והליך השיקום שעבר מצדיקות התחשבות במצבו וחריגה ממתחם העונש ההולם, וככל שהתשובה לשאלה זו תיענה בחיוב, האם יש לחרוג מהמתחם שנקבע עד כדי הימנעות מהטלת עונש מאסר בפועל, כפי עתירת ההגנה.

24. סעיף 40ד' לחוק העונשין קובע:

"קבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה ומצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו, וכן להורות על נקיטת אמצעי שיקומי כלפי הנאשם, לרבות העמדתו במבחן לפי סעיפים 82 או 86 או לפי פקודת המבחן [נוסח חדש] התשכ"ט-1969".

בעניין זה נקבע שעל מנת להצדיק חריגה ממתחם הענישה ההולם, על הפוטנציאל השיקומי של הנאשם להיות גבוה [ע"פ 1903/13 עיאשה נ' מדינת ישראל (14.7.2013)] והוא נלמד, בין היתר, מעברו הפלילי של הנאשם, ממידת שיתוף הפעולה שלו עם שירות המבחן ועם רשויות החוק ומקיומה של התגייסות משפחתית לצדו [רע"פ 7683/13 פרלמן נ' מדינת ישראל (23.2.2014)]. לצד זאת נקבע שהתגייסות להליך טיפולי ושיקום מוצלח אינם חזות הכול, וכי כל מקרה יישקל לגופו, תוך מתן מענה הולם גם ליתר שיקולי הענישה.

25. ומן הכלל אל הפרט. הנאשם רווק בן 30 המתגורר עם משפחתו, שהוגדרה כנורמטיבית, והמשמשת לו מקור תמיכה. מזה כ- 7 חודשים עובד הנאשם במינימרקט בתפקיד ניהולי. הנאשם אובחן כחולה במחלה, שביטויה בפריצת דיסק וכן סובל מחרדות. בשל הכאבים העזים הנגרמים לו כתוצאה של מחלתו, מטופל הנאשם בקנאביס רפואי. הנאשם סיים 12 שנות לימוד והתגייס לצבא אולם נוכח קשיי הסתגלות ערק מהשירות ושוחרר בחלוף שנה. לחובת הנאשם הרשעה קודמת אחת מיום 28.7.2020 בעבירה של גניבה ממעביד, בגינה הוטלו עליו קנס, צו מבחן ועונשים צופים פני עתיד. הנאשם לקח אחריות על העבירות שביצע, הביע חרטה והכרה בחומרתם.

ההליך הטיפולי אותו עבר הנאשם התמצה בטיפול קבוצתי בשירות המבחן בו הוא נוטל חלק מזה כשנה. התרשמות שירות המבחן היא שהנאשם ערך בחינה מעמיקה על אודות התנהלותו והפיק לקחים ממעשיו. מהתסקיר עולה שהנאשם משתתף פעיל ובולט בקבוצה. בדיקות שתן שמסר בתקופה זו נמצאו נקיות מסמים, מלבד שרידי קנאביס, אשר אושר לו לשימוש.

שירות המבחן התרשם מאדם בעל יכולות גבוהות ושאיופות נורמטיביות לעתיד, דבר שבא לידי ביטוי ביציבות התעסוקתית שהפגין לאורך השנים, בהתקדמותו לתפקיד מנהל מינימרקט בעת האחרונה, בסיום קורס יזמות עסקית ובהרשמתו ללימודי תואר במנהל עסקים.

26. מסקנת שירות המבחן היא שהנאשם ערך שינוי משמעותי בחייו וכי הסיכון להישנות העבירות נמוך. לאור האמור, המליץ שירות המבחן להסתפק בענישה הכוללת מאסר לריצוי בדרך עבודות שירות, צו מבחן למשך שנה, מאסר על תנאי ארוך וקנס. עוד צוין שככל שיוטל על הנאשם לרצות עונש מאסר מאחורי סורג ובריח, עלול הדבר להוביל לרגרסיה במצבו ולירידת הישגיו לטמיון. מהאמור עולה שהפוטנציאל השיקומי של הנאשם הוא גבוה. לצד זאת, לא ניתן להתעלם מיתר שיקולי הענישה ובייחוד משיקולי הגמול וההרתעה. בנקודה זו נשוב ונזכיר שהנאשם ביצע עשרות רבות

של עסקאות סמים משך תקופה ארוכה של כשנה, ואת הכלל לפיו כאשר מדובר בעבירות של סחר בסם מסוכן, ינתן, ככלל, משקל נמוך יותר לנסיבותיו האישיות של הנאשם.

27. עוד יוער, שעל אף שהנאשם השתלב בהליך טיפולי משמעותי, ומבלי להמעיט בערכו של התהליך החיובי שעבר ובהישגיו, אין עניינו דומה לאדם שעבר הליך ארוך של גמילה מסמים, לא כל שכן הליך גמילה שנערך בקהילה סגורה, בו נאלצים הנגמלים לא אחת להתנתק מהעולם שהכירו לתקופות ארוכות. באותם מקרים נמצא שיש מקום לשקול הטלת עונש שלא יכלול רכיב של מאסר בפועל, כפי שעולה מפסקי הדין שהוגשו מטעם ההגנה בעניין רבוכין, בעניין היימפלד, ובעניין וינקובסקי.

28. לאחר ששקלתי את מכלול השיקולים והנסיבות הרלוונטיות, את חומרת העבירות מחד גיסא ואת נסיבותיו האישיות של הנאשם מאידך גיסא, לרבות פוטנציאל שיקומו, מצבו הרפואי, השפעת עונש המאסר עליו ועל בני משפחתו, והעובדה כי מעולם לא ריצה עונש מאסר בעברו, מצאתי לחרוג ממתחם הענישה שנקבע, אולם באופן מידתי. בהינתן ההלכה לפיה כאשר מדובר בעבירות של סחר בסם מסוכן יידחו, ככלל, שיקוליו האישיים של הנאשם, אין בידי לקבל את עתירת ההגנה לסיים את ההליך ללא הטלת עונש של מאסר ממש.

29. אשר על כן, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 18 חודשי מאסר לריצוי בפועל בניכוי ימי מעצרו מיום 15.9.2019-3.11.2019.

הנאשם יתייצב לריצוי עונש המאסר במתקן כליאה "הדרים", או בכל מקום עליו יורה שב"ס, ביום 6.1.2021 עד השעה 08:30 כשברשותו תעודת זהות ועותק מגזר הדין. על הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שב"ס, טלפונים 08-9787377, 08-9787336.

ב. מאסר למשך 8 חודשים, אותו לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור בתוך תקופה של 3 שנים ממועד שחרורו ממאסר על כל עבירה מסוג פשע לפי פקודת הסמים המסוכנים.

ג. מאסר למשך 2 חודשים, אותו לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור בתוך תקופה של 3 שנים ממועד שחרורו ממאסר על כל עבירה מסוג עוון לפי פקודת הסמים המסוכנים.

ד. קנס כספי בסך ₪ 5,000 או חודש מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 5 תשלומים שווים ורצופים. התשלום הראשון ישולם עד ליום 1.1.2021, והיתרה בכל 1 לכל חודש שלאחריו. לא ישולם תשלום במועדו, תעמוד יתרת הקנס לפירעון מיד.

ה. פסילה מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה למשך 5 חודשים מיום שחרורו ממאסר.

ו. פסילה על תנאי מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה למשך 6 חודשים, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור על עבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים במשך שנתיים מיום שחרורו ממאסר.

30. אשר לבקשת החילוט - אני מכריז על הנאשם סוחר סמים בהתאם לסעיף 36א(ב) לפקודת הסמים ומורה על חילוט כלל המוצגים שנתפסו למעט מכשיר האייפד של הנאשם ובכלל זה כסף מזומן בסך 600 ₪, 2 מחשבים ניידים, טאבלט ו- 11 מכשירי טלפון ניידים.

31. ניתן בזאת צו כללי למוצגים. הסמים יושמדו.

32. ערבויות והפקדות שניתנו במסגרת הליך זה או בהליכי המעצר הקשורים אליו ישמשו לצורך הבטחת התייצבות הנאשם לביצוע עונש המאסר. עם תחילת ריצוי עונש המאסר, יושב הכסף לידי הנאשם, כפוף לכל מניעה חוקית אחרת, לרבות עיקול.

33. המזכירות תעביר העתק מגזר הדין לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז - לוד בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ז' כסלו תשפ"א, 23 נובמבר 2020, בנוכחות הצדדים.